

Pöytäkirja

Suomalais-norjalaisen rajavesistökomission kokous 6.-7.6.2019

1. Kokouksen avaus

Kokouksen ja Norjan puheenjohtaja Bente Christiansen avasi kokouksen klo 8.30. Tanan kunnan kunnanvaltuuston puheenjohtaja Frank Ingilæ toivotti osanottajat tervetulleiksi.

2. Läsnäolijat ja esityslistan hyväksyminen

Seuraavat osanottajat olivat läsnä kokouksessa: komission suomalainen puheenjohtaja Timo Jokelainen (Lapin ELY-keskus), komission jäsen Toini Sanila (Inarin kunta), komission jäsen Ilmari Tapiola (Utsjoen kunta), komission varajäsen Mika Aikio (Utsjoen kunta) ja komission varajäsen Outi Mähönen (Lapin ELY-keskus). Lisäksi läsnä olivat komission norjalainen puheenjohtaja Bente Christiansen (Tromsin ja Finnmarkin lääninhallitus), komission jäsen Frank Ingilæ (Tanan kunta), kunnanvaltuuston jäsen Egil Kalliainen (Etelä-Varangin kunta). Muut kokouksen osanottajat ovat liitteessä 1.

Esityslista hyväksyttiin seuraavilla lisäyksillä:

Katsaus *Gyrodactylus salaris* -tilanteeseen Kuolan niemimaalla Venäjällä kohdassa 9.2. ja katsaus Tana Interreg II-hankkeeseen kohdassa 7.4.

3. Komission suositukset vuodelta 2018

Komission suositukset esiteltiin lyhyesti. Komissio antoi vuonna 2018 kaksi suositusta: 1. Vesiskootterien käytön rajoittaminen Tenojoen vesistöalueella ja 2. Tiedotusta tutkimustuloksista ja vuoropuhelua luonnonlohesta Tenojoen vesistössä.

Vuoden 2018 suosituksia käsitellään niitä koskevissa esityslistan kohdissa 7.2 ja 7.1.

4. Yleisesti kaavoituksesta komission toimialueella

Pohjois-Lapin maakuntakaava

Komission suomalainen puheenjohtaja Timo Jokelainen kertoi maakuntakaavan sisällöstä ja lausuntomenettelystä. Suunnitellun aikataulun mukaan toinen lausuntokierros kaavaehdotuksesta järjestetään vuoden 2020 alussa, kaava on julkisesti nähtävillä elokuussa 2020. Suunnitelman mukaan kaavaehdotus viedään Lapin liiton valtuustoon hyväksyttäväksi marraskuussa 2020.

Kaavoituksesta Norjassa/Finnmarkin alueella

Komission norjalainen puheenjohtaja Bente Christiansen esitteli kaavoitusta Norjan puolella. Hallitus määrittelee kansalliset puitteet alueelliselle ja kuntakaavoitukselle joka neljäs vuosi. Nyt voimassa olevat suuntaviivat on allekirjoitettu kuninkaan läsnä ollessa 14.5.2019. Norjan hallitus tahtoo, että YK:n 17 kestävä kehityksen tavoitteet toimivat maakuntien ja kuntien yhteiskunta- ja kaavasunnitelmien perustana.

Keskustelua ja kysymyksiä: Suomen tuore hallitus ei suunnittele maakuntauudistusta seuraaville neljälle vuodelle. Suomessa on tänä vuonna käynnistetty kaavoitusta sekä

maankäyttö- ja rakennuslakia koskeva kokonaisuudistus. Lisätietoja aiheesta on luvassa komission kokouksessa 2020.

Johtopäätös: Katsaukset merkitään tiedoksi.

5. PAATSJOEN VESISTÖ

5.1 Ajankohtaisia asioita Paatsjoen vesistön alueelta: kuntien edustajat

Inarin kunta

Komission jäsen Toini Sanila Inarin kunnasta kertoi

- Lemmenjoen koneellisesta kullankaivuusta ja matkailun kasvusta, mikä aiheuttaa haasteita (Inarin kirkonkylän) vesihuollon riittävydelle.
- Lämpö kesällä 2018 aiheutti paljon kalakuolemia Inarin kalanviljelylaitoksella.
- Lohiloinen *Gyrodactylus salaris* huolestuttaa suuresti ja siitä toivotaan yhteistä suositusta.
- Monet EU-hankkeet kuten ReArc, alueella ilahduttavat.

Johtopäätös: Katsaus merkitään tiedoksi. Lohiloista *Gyrodactylus salarista* koskevaa asiaa käsitellään kohdassa 9.2.

Etelä-Varangin kunta

Asiantuntija Trygve Sarajærvi Etelä-Varangin kunnasta kertoi

- Ympäristömyrkyjen valvonnasta sekä tekstiviestillä toimivan varoitusjärjestelmän käyttöönotosta paikallisväestölle ilman laadun heikentyessä rikkidioksidipitoisuuden kohotessa Venäjän puoleisen nikkelintuotannon seurauksena.
- Taimenen DNAta ja järvikortetta koskevia yhteishankkeita jatketaan.
- Ellenelva-joessa on toteutettu kutemista helpottavia toimenpiteitä (kutusoraa lisätty).
- Kalastuslupajärjestelmä käynnistetty, saalisilmoitusten toimittaminen on haasteellista. Jätevesiin liittyy haasteita. Kuntalaisille on toteutettu kysely käytössä olevista jätevesijärjestelmistä, mutta vastausprosentti on ollut alhainen.
- Leväviljelystä Utsavuonossa (Bøkfjorden) on toimitettu hakemus kuntaan ja asia on lausuntokierroksella.

Kunnanvaltuuston jäsen Egil Kalliainen kertoi 18.6. järjestetystä kokouksesta, jolla käynnistettiin Kystsoneplan Varanger (Varangin rannikkokaavasuunnitelma). Yhteishankkeessa on mukana kolme Varanginvuonon rannoilla sijaitsevaa kuntaa. Kaivos Sydvaranger gruve on saanut toimiluvan ja toimintaa ollaan aloittamassa.

Keskustelua ja kysymyksiä: Esille nousi kiinnostus kuulla järvikortehankkeen tuloksista ja kortteen ravintoarvosta porojen ruokinnassa.

Johtopäätös: Katsaukset merkitään tiedoksi.

5.2 Lapin ELY-keskuksen ajankohtaisia asioita

ReArc-hanke – pohjoisten jokien ekologisen tilan parantaminen

Komission varajäsen Outi Mähönen kertoi hankkeesta. Hankkeen tavoitteena on kartoittaa ja kunnostaa ihmistoiminnan muuttamia pohjoisia jokia. Hankkeen toimet perustuvat EU:n vesipuitedirektiiviin ja Venäjän federaation vesilakiin ja siinä jaetaan kokemuksia ja osaamista ympäristöön kohdistuvista kunnostustoimista.

Johtopäätös: Katsaus merkitään tiedoksi.

Inarijärven säännöstelyn yhteiskokous 20.8.2019 ja 60-vuotisjuhla

Komission suomalainen puheenjohtaja Timo Jokelainen kertoi Inarijärven säännöstelyn tulevasta yhteiskokouksesta ja 60-vuotisjuhlallisuuksista. Inarissa järjestetään juhlavuoden yhteydessä Suomalais-venäläisen rajavesistöjen käyttökomission 57. kokous 18.–21.8.2019. Suomalais-venäläisen komission ja Inarin säännöstelyvaltuutettujen yhteiskokous pidetään 20.8. Myös asiantuntijoita osallistuu kokoukseen. Yhtenä kokouksen tavoitteista on lisätä osapuolten ymmärrystä Inarijärven säännöstelyn hyödyistä ja haitoista.

Keskustelua ja kysymyksiä: Itä-Finnmarkin kunnat hyötyvät suuresti voimayhtiöistä. Keskusteltiin Suomelle Inarijärven säännöstelyn vuoksi maksettavista korvauksista. Norja maksoi Suomelle aikoinaan kertakorvauksen. Suomi käyttää vuosittain miljoona euroa kattaakseen säännöstelyn aiheuttamia haittoja ja kulut mahdollisesti tulevat kasvamaan muun muassa ilmastonmuutosten vuoksi.

Johtopäätös: Katsaus merkitään tiedoksi.

5.3 Tromsin ja Finnmarkin lääninhallituksen ajankohtaisia asioita

Paatsjoen (Pasvik) ja Vuoremijoen (Grense Jakobselv) monikäyttösuunnitelma; Kolarctic ENI CBC- hanke

Asiantuntija Anne Fløgstad Smeland kertoi ajankohtaisista asioista. Hankkeen tavoitteena on pitää yllä ja kohentaa Paatsjoen ja Vuoremijoen valuma-alueiden ympäristön tilaa. Hankkeen lopputuloksena syntyy yhteinen toimenpideohjelma ajanjaksolle 2021–2030. Hankkeessa on päällekkäisyyksiä ReArc-hankkeen kanssa. Hankkeita on tämän vuoksi tarkasteltava yhteydessä toisiinsa siten, että kaikki tulevat toimenpiteet sisällytetään yhteiseen toimenpideohjelmaan.

Johtopäätös: Katsaus merkitään tiedoksi.

5.4 Vesienhoito ja vesienhoitotoimet Paatsjoen Venäjän puoleisella alueella

Johtaja Vladimir Chizov Paatsjoen luonnonpuistosta (Pasvik Zapovednik) kertoi ajankohtaisista toimista Venäjällä.

- Paatsjoen vedenpinnan säännöstely vaikuttaa luonnonpuistoon niin tulvan kuin kuivien kausien aikana. Myös Hakokonkään (Skogfoss) voimalaitoksen Menikapadon korjaus vaikuttaa luonnonpuistoon.
- Piilevien aiheuttamia levien massaesiintymiä on havaittu Kaitakosken/ Jäniskosken (Harefoss) alueella.
- Norjan puolelta kulkevat porot vaikuttavat luonnonpuistoon nekin.
- Käynnissä on kolme EU-hanketta: Paatsjoen ja Vuoremijoen monikäyttösuunnitelma sekä ReArc- ja PAN-hankkeet (yhteistyössä vierailu- ja luontokeskuksen kanssa).
- Venäjällä ryhdytään noudattamaan parhaita käyttökelpoisia tekniikoita (Best Available Techniques, BAT).

Johtopäätös: Katsaus merkitään tiedoksi.

NÄÄTÄMÖN- JA UUTUANJOEN VESISTÖT

6.1 Ajankohtaisia asioita Näätämöjoen vesistön valuma-alueelta: kuntien edustajat

Etelä-Varangin kunta

Asiantuntija Trygve Sarajærvi kertoi

- Sataman päivittämisestä kantaverkostosatamaksi. Kustannusten raju kasvu verrattuna aikaisempiin laskelmiin on johtanut hankkeen pysähdykseen. Kunta arvioi tilannetta uudelleen kokouksessaan 12.6.
- Jokihelmisimpukat kärsivät Näätämöjoen ja sen sivujokien rehevöitymisestä. Porojen talviruokinnan vaikutusta ravinteiden lisääntymisen Näätämöjoessa arvioidaan.
- Näätämön paikallishallinnossa koetaan paikallisen yhteistyön Norjan ja Suomen paikallistasojen välillä toimivan hyvin.
- Rautatieväylää ei ole suunniteltu.

Johtopäätös: Katsaus merkitään tiedoksi.

Inarin kunta

Jäsen Toini Sanila kertoi

- Näätämöjokeen on saatu kalalaskuri; saadaan tietoa, paljonko lohia nousee jokeen.
- Kuluvalla kalastuskaudella saalista on saatu tähän mennessä vähän.
- Edellisten vuosien ongelmat kalastuslupien suhteen on ratkaistu. Paikallisilla on nyt oma vuosilupansa eikä heidän tarvitse kilpailla samoista kalastusluvista matkailukalastajien kanssa.
- Saalisilmoitukset tulisi tehdä pakollisiksi, tällä hetkellä niitä annetaan vapaaehtoisesti.
- Vainosjoen ja Kirakkajoen kunnostukset on saatettu loppuun ja näyttävät onnistuneen hyvin.
- Tulevaisuudessa on tehtävä työtä Severtijärven eroosio-ongelmien parissa.

Johtopäätös: Katsaus merkitään tiedoksi.

6.2 Vuoden 2018 kokouksen seuranta - Vastaus Näätämön yhteishallintoon liittyen

Puheenjohtaja Timo Jokelainen kertoi vastauksesta vuoden 2018 kokouksessa esiteltyyn esitykseen Näätämöjoen yhteishallinnosta. Asiaa ei käsitelty itse kokouksessa, vaan puheenjohtajat ovat keskustelleet siitä jälkikäteen. Puheenjohtajat totesivat esityksen tehneelle Tero Mustoselle lähettämässään vastauksessa, että komissiolla ei ole toimivaltuuksia tehdä ratkaisua esityksessä tehdystä yhteishallintoa koskevasta ehdotuksesta.

Johtopäätös: Katsaus merkitään tiedoksi.

7. TENON VESISTÖ

7.1 Ajankohtaisia asioita Tenojoen vesistön alueelta: kuntien edustajat

Tanan kunta

Komission jäsen Frank Ingilæ kertoi

- Vesihuollosta: ongelmat jätevesien käsittelyssä on korjattu ja kunnallisten puhdistuslaitosten kapasiteetti on parempi Tinen meijerin oman laitoksen toimiessa. Tana brun puhdistuslaitoksen päivittämisestä on pyydetty tarjoukset.
- Vuoden 2018 komission kokouksen suositus koskien luonnonlohietoutuden jakamista: Tenon vesistön luonnonlohietoutta jakava hanke saatettiin päätökseen tammikuussa 2019. Tana brun luonnonlohikeskuksen suunnitelmat etenevät. Kansallisten luonnonlohikeskusten toimintaa varten perustetaan säätio kesäkuun 2019 loppuun mennessä.

- Jouluvuonon (Leirpollen) ruoppaussuunnitelmat ovat edenneet siihen, että selvityksiä tehdään edelleen. Rannikkolaitos (Kystverket) tulee informoimaan kunnanhallitusta asiasta 20.6.
- Tenon sopimusta käsitellään suurkäräjien tarkastus- ja perustuslakivaliokunnassa, joka tekee 13.6. suurkäräjille esityksen asian jatkokäsittelystä.

Asiantuntija Erlend Eide kertoi Joulujoen (Julelva) kunnostuksesta. Vanhoja eroosiosuojauksia poistetaan 2019. Lisäksi tehdään joitain pienempiä toimenpiteitä. Yksityiskohtainen kaavasuunnitelma on tehty ja ympäristövirasto on myöntänyt tukea tänä vuonna toteutettaviin toimenpiteisiin. Toimien tavoitteena on auttaa joen merinieriäkantaa.

Keskustelua ja kysymyksiä: Suomen kalastuslaki sallii Tenon kalastussopimuksen mukaisten kalastusoikeuksien vuokraamisen eteenpäin. Kalastusoikeus oikeuttaa oikeuden mukaisen luvan ostamiseen. Komission paikalliset edustajat sekä Norjan että Suomen puolelta Tenojokea pitävät tämänhetkistä Tenon kalastussopimusta epäselvänä ja epätarkkana ja toteavat siihen tehtävien muutoksia vuosittain lyhyin varoitusajoin. Heidän mielestään sopimus tulisi irtisanoa ja neuvotella Tenolle uusi sopimus.

Johtopäätös: Katsaukset merkitään tiedoksi.

Basevuovdin asemakaavan tilanne ja silta Inarijoen yli Angelista Helligskogeniin.

Timo Jokelainen kertoi, että aluehallintoviraston (AVI) päätöksestä sallia sillan rakentaminen Inarijoen yli Angelin kohdalla tehtiin kolme valitusta. Yksikään valitus ei mennyt läpi Vaasan hallinto-oikeudessa eikä valituksia ole viety eteenpäin Korkeimpaan oikeuteen. Vesilain nojalla tehty päätös on näin ollen lainvoimainen.

Bente Christiansen kertoi Kaarasjoen kunnan lähettäneen Basevuovdin asemakaavan 3. lausuntokierrokselle ja julkisesti nähtäville. Lääninhallitus on huomauttanut puutteellisesta ympäristövaikutusten arvioinnista ja vaikutuksista poronhoitoon. Lääninhallitus on yhteydessä kuntaan asian tiimoilta.

Johtopäätös: Katsaus merkitään tiedoksi.

Utsjoen kunta

Komission jäsen Ilmari Tapiola kertoi

- Tenon sopimuksesta ja että ranta-asemakaava hyväksyttiin edellisessä kuussa.
- Pohjois-Lapin maakuntakaavan valmistelussa ei oteta riittävästi huomioon pienempiä kuntia. Rautatien ja voimalinjojen rakentamista koskevat asiat ovat haasteellisia ja toteutuessaan haitallisia Utsjoen kunnalle.
- Kunnassa on rakennustoimintaa ja matkailu on kasvanut.
- Ilahduttavaa on tehty päätös vesiskoottereiden kieltämiseksi.
- Tenon korvauslaissa määriteltiin saalismenetyksestä korvaukset, joita on ollut hankala saada. Nyt kuitenkin valtio on sisällyttänyt kalastuslakiin ankarat sakkorangaistukset pyydettäessä uhanalaisia kalalajeja luvattomilla tai väärillä pyydyksillä.
- Tietoa kaivattaisiin lohen ja erityisesti vaelluspoikasten elinoloista merellä.

Komission varajäsen Mika Aikio kertoi

- Suomen kalastuslainsäädäntö mahdollistaa kalastusoikeuksien vuokrauksen eteenpäin. Tämän seurauksena pystyivät mökkiläiset jo viime vuonna vuokraamaan muille kalastusoikeuksiaan. Tästä vuodesta eteenpäin voivat myös paikalliset vuokrata kalastusoikeuksiaan.
- Tenon sopimus on johtanut verotulojen vähenemiseen. Monet kalastusmatkailua harjoittavat matkailuyritykset ovat lopettaneet toimintansa.

- Kunnassa rakennetaan päiväkoteja, perus- ja toisen asteen koulua.
- Predaatiohankkeesta ja muista tutkimustuloksista toivottaisiin enemmän tietoa ensi vuoden kokoukseen.
- Sairaudet ja tartunnat, myös kalanviljelyn aiheuttamat, ovat suuri huolenaihe.

Johtopäätös: Katsaukset merkitään tiedoksi. Suunnitelmissa on järjestää loheen liittyvä teemapäivä komission vuoden 2020 kokouksen yhteydessä. Työn alla on suositus lisätä tutkimusta uhkista ja muista vaikutuksista, jotka kohdistuvat luonnonloheen ja erityisesti vaelluspoikasiin merivaiheen aikana.

7.2 Vesiskootterien käytön rajoittaminen ja kieltäminen Tenojoen vesistöalueella

Kyseessä on vuoden 2018 suosituksen seuranta.

Asiantuntija Erlend Eide kertoi työstä vesiskootterien käytön kieltämiseksi. Tanan ja Kaarasjoen kunnat ovat tehneet yhteistyötä sekä prosessien että selvitysten yhteydessä. Kuntien poliittisella taholla tehdyt päätökset olivat kuitenkin erilaiset. Tanan kunta päätti 4. huhtikuuta suurella enemmistöllä kieltää vesijettiaggregaattien (vesiskoottereiden) käytön Tanan kunnassa sijaitsevilla vesistöissä¹. Myös moottorikelkoilla ajaminen joella on kiellettyä.

Komission puheenjohtaja Bente Christiansen kertoi Kaarasjoen kunnan sallivan vesiskootterien käytön tietyillä ehdoilla. Lääninhallituksella on mahdollisuus itsenäisesti tarkistuttaa päätöksen lainmukaisuus, mitä harkitaan tällä hetkellä.

Komission puheenjohtaja Timo Jokelainen kertoi työstä vesiskootterien käytön kieltämiseksi Suomessa. Tämä on hyvä esimerkki siitä, että komission työllä voidaan vaikuttaa käytännössä. ELY-keskus on päätöksellään 28.5. kieltänyt vesiskootterien käytön Tenon vesistön valuma-alueella. Perusteluina ovat ennalta varautumisen periaate suhteessa mahdolliseen gyrotartuntaan, kutuolosuhteiden varmistaminen, kutemisen ja kalastamisen häirinnän ehkäisy sekä kalastus- ja virkistyskäytön mahdollistaminen. Kielto astuu voimaan 15.6.

Johtopäätös: Katsaus merkitään tiedoksi.

7.3 Davvi vindpark- tuulipuisto ja sen verkkoliitäntä

Asiantuntija Anders Bjordal Norjan vesi- ja energiavirastosta (NVE) kertoi tilanteen kehittymisestä viime vuoden kokouksen jälkeen. Selvitysohjelmasta päätettiin lokakuussa 2018. NVE on 29.11.2018 päivätyllä kirjeellään ilmoittanut Suomen ympäristöministeriölle, että toimiluvan haltija (Grenslandet AS/oy) on luopunut suunnitelmistaan vetää siirtolinja Suomeen. Ehdotus *Nasjonal ramme for vindkraft på land* (Kansalliset vaatimukset maalle sijoitettaville tuulivoimaloille) esiteltiin 1.4.2019. Lausuntokierros päättyy 1.10.2019. NVE ei käsittele ilmoituksia tai hakemuksia tuulivoimaloista ennen lausuntokierroksen päättymistä. Asiaan liittyviä palautekokouksia järjestetään Norjassa, esim. 17.6. Scandic Hammerfest klo12-16. Vesi- ja energiavirastolla ei ole tietoa siitä, milloin Grenslandet AS lähettää mahdollisen hakemuksensa. Asiaa ei käsitellä ennen kuin kansalliset ehdot toiminnalle on hyväksytty.

Keskustelua ja kysymyksiä: Suunnitelmat linjasta Suomeen on hylätty. Skaidi-Varangerbotn 420- linjaa selvitetään.

Johtopäätös: Katsaus merkitään tiedoksi.

¹<https://lovdata.no/dokument/LF/forskrift/2019-04-04-569>

7.4 Tenojoen Interreg- hanke – yhteistä ympäristönhoitoa Tenon vesistön varrella

Asiantuntija Anne Smeland kertoi hankkeen edistymisestä. Hanketta on jatkettu maaliskuun 2020 loppuun. Kaikista neljästä hankeosiosta on saatu tuloksia.

Hankeosiot:

1. Yhteinen kalatietokanta on pian valmis.
2. Kalojen vaellusesteiden kartoittaminen (samanlaiset menetelmät ja kirjaamismallit) ja parannustoimet on käynnistetty
3. Yhteinen vesien seurantaohjelma on valmis ja vesistöjen seuranta (myös purkuvesistöjen osalta) toteutetaan²,
4. Uhanalaiset lajit ja harvinaiset luontotyypit on kartoitettu.

Tana Interreg II: Kaarasjoen, Utsjoen ja Tanan kunnat toteuttavat hanketta yhteistyökumppaninaan Lapin Vesi Oy. On havaittu tarvetta vertailla vesihuoltojärjestelmiä ja yhtenäistää niitä yhteistyössä. Hanke on jatkoa hankkeelle Tana Interreg I.

Johtopäätös: Katsaus merkitään tiedoksi.

8. Vesipuite- ja tulvadirektiivit

8.1 Vesienhoito kansainvälisellä vesienhoitoalueella

Lapin tilanne

Asiantuntija Annukka Puro-Tahvanainen kertoi, että

- Vesien tilan luokittelu saatetaan loppuun elokuun loppuun mennessä.
- EU hyväksyi toisella kierroksella «roof reportin» yhteistyövälineeksi, minkä lisäksi on harmonisoitava luokittelua ja koordinoitava toimenpidesuunnitelmaa.
- Yhteinen suomalais-norjalainen kokous pidettiin huhtikuussa. Eroja on havaittu vesien tilan ekologisessa luokittelussa. Syynä siihen on Norjan luonnonlohen luokittelu (kutukantatavoite - hyödynnettävä ylijäämä). Lohi-indeksi ei ole vesipuidedirektiivin mukainen eikä sitä ole yhdenmukaistettu maiden välillä.
- Luokittelueroista huolimatta pyritään löytämään yhteisiä vesienhoidon toimenpiteitä. Toimenpiteiden suunnittelu sekä toimenpideohjelmien ja vesienhoitosuunnitelmien päivittäminen alkaa syksyllä 2019 ja jatkuu vuonna 2020.

Finnmarkin tilanne

Asiantuntija Mikkel Kvernstuen kertoi Norjan puolen tilanteesta.

- Lausuntokierroksen pituutta on lyhennetty kolmeen kuukauteen suunnitteluohjelman ja vesienhoidon keskeisten kysymysten osalta (1.4–30.6.2019). Suunnitelma on suomennettu ja toimitettu ELY-keskukselle 1.4.2019.
- Maakuntakäräjät yhtenäistää ja hyväksyy suunnitelman ennen vuoden 2019 loppua.
- Vuosien 2022–2027 suunnitelman ympäristövaikutukset on arvioitava.
- Erot yksittäisten rajavesistöjen tilojen luokittelussa ovat kasvaneet.
- Esitykset vesienhoitosuunnitelmiksi ja toimenpideohjelmiksi toimitetaan lausuntokierrokselle 1.10.2020–31.12.2020 molemmissa maissa ja niistä tehdään poliittiset päätökset 1.7.2021.
- Roof report, joka on molempien maiden vesienhoitosuunnitelmien yhteinen tiivistelmä, laaditaan samanaikaisesti kansallisten lausuntokierrosten kanssa 1.10.2021 mennessä.

²Tulokset löytyvät komission verkkosivuilta: <https://prosjekt.fylkesmannen.no/GVK/>

- Tromsin ja Finnmarkin läänien yhdistyminen 1.1.2020 alkaen johtaa siihen, että maakuntahallinnon organisointi ja rakenne muuttuvat, mutta suomalais-norjalainen vesienhoitoalue jatkuu sellaisenaan.

Johtopäätös: Katsaukset merkitään tiedoksi.

9. Kalakantojen tutkimus ja suojelu

9.1 Kyttyrälohitilanne ja sen vastaiset toimet Norjassa

Asiantuntija Eirik Frøiland kertoi vuodelle 2019 suunnitelluista toimenpiteistä.

- Kyttyrälohia havaittiin paljon vuonna 2017 ja vaarana on, että niitä löytyy paljon myös vuonna 2019.
- LUKE suodattaa ja NINA analysoi ympäristö- eli eDNA:ta Tenon vesistöissä osana Tana Interreg I- hanketta. Vesinäytteitä suodatetaan ja analysoidaan 20 näytteenottoapaikasta kyttyrälohen havaitsemiseksi vesistöissä.
- Kalaa poistetaan kalastamalla sitä seuraavista joista: Vuoremijoki, Karpelv, Klockkarlev ja Uutuanjoki (Munkelv).
- Ympäristövirasto on myöntänyt määrärahoja lajin kartoittamiseen ja poistokalastukseen muissakin osissa Finnmarkia.

Keskustelua ja kysymyksiä: Kesän kalastuskaudella ei ole saatu vahvistettuja ilmoituksia kyttyräloheesta. Saalisten ilmoittamista on parannettu ja nykyisellään ilmoitus on annettava niin merestä kuin joistakin pyydetyistä kyttyrälohista.

9.2 *Gyrodactylus salaris*- havainnot Tuulomajoella Kuolan niemimaalla

Asiantuntija Tiia Kalske kertoi, että lohiloista *Gyrodactylus salaris* on vahvistetusti havaittu Tuuloma- ja Kuolajoessa Kuolan niemimaalla Venäjällä. Tartunta on todennäköisesti peräisin tartunnan saaneista kirjolohista, joita kasvatetaan lähialueilla.

Keskustelua ja kysymyksiä: Uhasta tiedottamista pitäisi tehostaa myös Venäjän puolella jatkotartuntojen leviämisen ehkäisemiseksi. Kokoukseen osallistuneiden venäläisten tarkkailijoiden mukaan eläinlääkäreiden toteuttamia tarkastuksia on tehostettu kalanviljely- ja istutuslaitoksilla viime vuosina. Kolmen maan eläinterveysviranomaisten sanotaan olevan yhteydessä toisiinsa asian tiimoilta. Olemassa olevaa riskinarviointia/olevia riskinarviointeja tulee päivittää tämän tiedon valossa. Olisi harkittava kirjolohen viljely- ja istutuskieltoa.

Johtopäätös: Katsaukset merkitään tiedoksi. Seuraavaan kokoukseen kutsutaan tilanteesta selvillä olevia asiantuntijoita ja/tai vastuullisia viranomaisia tiedottamaan asiasta tarkemmin. Komissio antaa suosituksen koskien *G. salaris*- tartunnan edelleen leviämisen ehkäisemiseen johtavia toimia.

10. Muut asiat

Ei muita asioita.

11. Kokouksen suositukset ja johtopäätökset

Keskusteltiin esityksistä suosituksiksi. Suomalais-norjalainen rajavesistökomissio päätti antaa seuraavat kaksi (2) suositusta:

Komission suositukset 2019 (liite 2):

- Toimet *Gyrodactylus salaris*-lohiloisen leviämisen estämiseksi
- Luonnonloheen liittyvän tutkimustoiminnan lisääminen kalojen elinkierron merivaiheessa

12. Komission seuraava kokous

Komission seuraava kokous järjestetään Inarin kunnan alueella Suomessa viikolla 36. Tarkemmat päivämäärät ilmoitetaan myöhemmin.

13. Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja päätti kokouksen klo 9.30

Kokouksen yhteydessä järjestettiin katselmus Tanan uuden sillan työmaalle 5.6. ja veneretki Rautuvuonosta (Smalfjord) Tenonvuonoon 6.6.

Bente Christiansen
Komission norjalainen puheenjohtaja

Timo Jokelainen
Komission suomalainen puheenjohtaja

- Liite 1. Luettelo osanottajista
2. Komission suositukset 2019

